

**METODICA COLECTĂRII ȘI SISTEMATIZĂRII INFORMAȚIILOR
OPERATIV-INVESTIGATIVE PRIVIND ACTIVITATEA
GRUPĂRILOR CRIMINALE ORGANIZATE**

**METHODOLOGY FOR COLLECTING AND SYSTEMATIZING
OPERATIVE AND INVESTIGATIVE INFORMATION REGARDING
THE ACTIVITY OF ORGANIZED CRIMINAL GROUPS**

DOI: 10.5281/zenodo.6045277

Vitalie JITARIUC

Șef al secției nr. 1
(Investigații criminale) a Direcției Investigații „Sud”
a Inspectoratului Național de Investigații,
Comisar principal.
E-mail: vjitariuc@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-9361-4460

Rezumat. În ultima perioadă de timp asistăm la o creștere substanțială a criminalității organizate care a devenit, de facto, nu doar o un dezastru național. Un rol substanțial în cadrul acestui proces îl au factorii social-economici și unele schimbări calitative în mediul criminal. În ciuda măsurilor întreprinse de organele de drept, amplitudinea criminalității organizate este în continuă creștere. Sursele oficiale ne vorbesc despre creșterea continuă și consolidarea criminalității organizate, despre pătrunderea ei în diverse domenii ale economiei și nu numai. Această stare de lucruri generează situații criminale noi, care necesită măsuri legislative și administrative conforme realității, identificarea rerurselor materiale pentru dotarea corespunzătoare a organelor de drept și ridicarea nivelului de profesionalism a ofițerilor de investigații și a reprezentanților organelor de urmărire penală. Or, este vorba despre o necesitate stringentă, deoarece organele de drept nu reușesc să riposteze eficient activității criminale organizate, nu reușesc să reacționeze eficient la apariția modalităților și formelor noi în care se manifestă criminalitatea organizată.

Cuvinte-cheie: criminalitate organizată, activitate specială de investigații, ofițer de investigații, mediu criminal, organ de drept, metodică, informație, grup criminal, colectare, sistematizare, caracter secret, activitate infracțională, conspirație.

Abstract. Recently, we are witnessing a substantial increase in organized crime, which has become, de facto, not just a national disaster. Social and economic factors and some qualitative changes in the criminal environment have a substantial role in this process. Despite the measures undertaken by the law enforcement agencies, the scale of organized crime is on the rise. Official sources tell us about the continuous growth and consolidation of organized crime, about its penetration in various fields of the economy and beyond. This state of affairs generates new criminal situations, which require legislative and administrative measures in line with reality, the identification

of material resources for the proper endowment of law enforcement agencies, and the raising of the level of professionalism of investigative officers and representatives of criminal prosecution bodies. However, this is an urgent need, because the law enforcement agencies fail to respond effectively to organized criminal activity, they fail to react effectively to the emergence of new ways and forms in which organized crime manifests itself.

Keywords: *organized crime, special investigative activity, investigating officer, criminal environment, law enforcement agency, methodology, information, criminal group, collection, systematization, secrecy, criminal activity, conspiracy.*

Introducere

Necesitatea aplicării în lupta cu infraționalitatea organizată a tuturor mijloacelor publice și secrete, specificate în Legea Republicii Moldova cu privire la activitatea specială de investigații și a procedurilor tactice specifice este dictată de particularitățile acestui gen de infraționalitate și de gradul avansat de pericol social pe care îl prezintă. Mai mult ca atât, în cadrul activității criminale organizate, în funcționarea grupărilor criminale, de regulă sunt respectate strict și fără abateri normele nescrise ale legilor lumii criminale, a tradițiilor în comportament și în relațiile dintre membrii grupării.

Criminalitatea constituie un fenomen negativ, propriu doar societăților de clasă [15, p. 254]. Criminalitatea reflectă condițiile social-umane în care s-au comis diverse fapte interzise prin normele unui sistem de drept penal determinat. Cunoașterea criminalității implică trecerea de la analiza stării și dinamicii acestui fenomen la examinarea forțelor motrice care determină o anumită stare și direcție în evoluția criminalității, a raporturilor infinite de complexe ale acesteia cu relațiile sociale, economice, umane etc. [1, p. 156].

Crima organizată în esență poate fi definită ca fiind acel segment infrațional la care se raportează activitățile ilegale, de natură să afecteze grav anumite sectoare ale vieții economice, sociale și politice, desfășurate prin diverse metode și mijloace, în mod constant, planificat și conspirat, de către asociații de indivizi, cu ierarhie internă bine determinată, cu structuri specializate și mecanisme de autoapărare, în scopul obținerii de profituri ilicite la cote deosebit de ridicate [6, p. 24].

La baza criminalității organizate stau schimbările negative care au avut loc în viața politică și economică a țării, grație cărora a devenit posibil ca anumite cercuri de persoane, în mod ilegal, să obțină venituri și supraventuri. Acest fenomen social prezintă un pericol grav atât pentru stat, cât și pentru cetățeni. Uneori el exercită o influență puternică asupra vieții sociale, politice și economice. Este stabilit deja că, la etapa actuală, infractorii organizați nu se limitează să folosească, pur și simplu, condițiile favorabile pentru a săvârși infracțiuni. Ei înlătură în mod fraudulos toate obstacolele care le stau în cale, sacrificând chiar și unele persoane și organizându-și astfel, în mod programat,

mediul social pentru săvârșirea infracțiunilor sau pentru atingerea altor scopuri [5, p. 477].

Definirea crimei organizate este sursă de controversă între organizațiile internaționale. Grupul de experți asupra crimei organizate din cadrul Consiliului Europei și Comisiei Europene au căzut de acord asupra existenței a patru criterii obligatorii: 1) colaborarea dintre trei sau mai multe persoane; 2) conlucrarea lor se face pentru o lungă sau indefinită perioadă de timp; 3) aceste persoane sunt suspectate de comiterea unor infracțiuni grave sau chiar au săvârșit asemenea fapte; 4) obiectivul acțiunii lor comune este de a obține profit/putere.

Criteriile opționale se referă la: 1) obiect/domeniu de activitate propriu/clar definit; 2) disciplină internă și control; 3) utilizarea violenței sau a altor instrumente în scopul intimidării; 4) influența prin corupție sau alte mijloace, asupra mediului politic, mass-media, structurilor de implementare a legii, administrației publice; 5) acțiune la nivel internațional [12, p. 303-304].

Colaboratorii organelor operativ-investigative cunosc specificul, obiceiurile și moravurile acestui mediu criminal, modalitățile de pătrundere în interiorul grupărilor criminale, metodele de recrutare a informatorilor etc. Această circumstanță reprezintă una din cauzele substanțiale care justifică necesitatea constituirii unei metodici operativ-investigative specifice în vederea acumulării și sistematizării informațiilor privind activitatea grupărilor criminale organizate, ca parte componentă a metodicii criminalistice privind investigarea infracțiunilor comise de asemenea grupuri [19, p. 110].

Temelia activității speciale de investigații, din punct de vedere a procedeelelor și modalităților aplicate, este constituită din tactica și metoda ei, aici fiind concentrate procedeele desfășurării activității respective și reflectate calitățile personale ale ofițerilor de investigații. În procesul detalierei rolului factorului personal în cadrul activității speciale de investigații, nu putem ignora opinia că „tactica operativ-investigativă este o categorie a activității speciale de investigații care reflectă procesul de gândire a ofițerului de investigații, inclusiv, aprecierea situației și a propriilor forțe, a mijloacelor, posibilităților, forțelor și calităților părții oponente, linia de comportament a ei – toate acestea fiind necesare pentru realizarea sarcinilor legate de prevenirea și combaterea infracțiunilor și pentru efectuarea calitativă a activității operativ-investigative [18, p. 329].

Metodologie

În cadrul acestui studiu identificăm particularitățile și specificul metodicii colectării și sistematizării informațiilor operativ-investigative privind activitatea grupărilor criminale organizate. Baza metodologică a acestui studiu este constituită din metoda general științifică de cunoaștere a realității înconjurătoare în corelația ei cu diverse fapte, evenimente, fenomene, din

interpretarea generală științifico-sistemică. Metodologia cercetării a presupus și cercetarea legislației naționale, a lucrărilor științifice realizate în Republica Moldova și în alte state, cercetarea materialelor cu caracter informativ referitoare la colectarea și sistematizarea informațiilor operativ-investigative privind activitatea grupărilor criminale organizate. O componentă indispensabilă a metodologiei cercetării o reprezintă activitatea practică a organelor operativ-investigative în domeniul prevenirii și cercetării faptelor infracționale comise de grupările criminale organizate. În calitate de bază juridică a cercetării au servit prevederile Codului de procedură penală al Republicii Moldova și a Legii Republicii Moldova privind activitatea specială de investigații, nr. 59 din 29.03.2012.

Rezultate și discuții

Tactica activității speciale de investigații. Activitatea specială de investigații are un anumit sistem interior, aspect logic și practic, substanțial și organizatoric. Toate acestea nu pot să nu influențeze asupra structurii proprii ei tacticii și a rolului acesteia la cercetarea infracțiunilor. Tactica activității speciale de investigații reprezintă o categorie, o componentă importantă și inseparabilă a acesteia. Indispensabilitatea tacticii activității speciale de investigații este determinată de următorii factori, generați de activitatea infracțională: 1) prezența mediului infracțional închis, în care pătrunderea este dificilă din considerente de conspirație profundă și disciplină strictă pe interiorul structurii criminale; 2) repartizarea sferelor activității infracționale și apariția, în baza acesteia, a unui sistem de relații bine camuflat; 3) tendința infractorilor de a impune reguli stricte și dure de comportament, care ar garanta controlul dorit, ar menține senzația de frică în raport cu persoanele ce au cunoștință despre faptele infracționale, determinându-le să ascundă adevărul; 4) prezența profesionalismului și calificarea infracțională. Aceste elemente determină identificarea continuă a noilor modalități de comitere a infracțiunilor; camifierea relațiilor și legăturilor infracționale; studierea tacticii, metodelor și mijloacelor de efectuare a măsurilor speciale de investigații de către infractori, făcând astfel posibilă recurgerea la diverse șiretlicuri pentru a supraveghea comportamentul ofițerilor de investigații și pentru a obține informații necesare în privința efectuării măsurilor speciale de investigații [13, p. 175-176].

Specificul activității operativ-investigative constă în faptul că marea parte a măsurilor investigative, care reprezintă un mijloc de acumulare a informațiilor în conformitate cu prevederile Legii privind activitatea specială de investigații, au caracter secret. O particularitate a activității speciale de investigații ține și de faptul că la efectuarea unor măsuri operativ-investigative pot participa mai mulți ofițeri de investigații. Totodată, de frecvente ori, aceste măsuri sunt efectuate în complex, sub forma unui gen diversificat de măsuri operativ-

investigative. În privința grupărilor criminale organizate, activitatea de culegere a informațiilor poate avea forma unor serii de măsuri și operațiuni operativ-investigative de lungă durată [19, p. 110].

Sursele de informare în cadrul activității speciale de investigații. Sunt specifice și sursele de informare în procesul activității speciale de investigații. O parte impunătoare a informațiilor privind activitatea grupărilor criminale organizate sunt acumulate din surse confidentiale. La acestea se atribuie: persoanele care colaborează cu organele operativ-investigative; alte persoane care își fac apariția în procesul contactelor operativ-investigative; colaboratorii organelor operativ-investigative, infiltrați în mediul criminal; rezultatele filajului și a aplicării mijloacelor tehnico-operative; informațiile obținute din sistemele de evidență criminalistică.

O altă parte a informațiilor sunt obținute din surse publice (deschise), la care se atribuie: informațiile cetățenilor și a persoanelor cu funcție de răspundere privind activitatea grupărilor criminale organizate; datele obținute cu ajutorul mijloacelor de informare în masă; documentele financiare, bancare și comerciale; rezultatele reviziilor și controalelor de audit; rezultatele cercetării obiectelor și documentelor, care au păstrat asupra sa urme ale infracțiunilor comise de grupările criminale organizate, prezentate de subdiviziunile criminalistice, de alte structuri ale organelor de drept sau de anumite instituții și organizații (certIFICATE, concluzii etc.).

Spre deosebire de informațiile de la urmărirea penală, în informațiile operativ-investigative se conțin nu doar date privind activitatea infracțională concretă, ci și alte date importante. Or, susținem opinia cercetătorului S. S. Ovcinschi care declară următoarele: „Conținutul informației operativ-investigative se deosebește printr-o mare diversitate a datelor care se referă, de asemenea, și la caracteristica activității speciale de investigații și la aprecierea rezultatelor folosirii lor. Informația operativ-investigativă reflectă nu doar acele fapte, evenimente și circumstanțe care apar în urma comiterii infracțiunilor, ci și evenimentele, circumstanțele și fenomenele care influențează comportamentul anumitor persoane” [17, p. 20].

Structurile informative își au propriile planuri și au propriile planuri de culegere a informațiilor despre criminalitatea organizată. Aceste planuri cuprind: a) domeniile în care se desfășoară culegerea informațiilor; b) categoriile de persoane vizate de activitatea de supraveghere operativă și de culegere de informații; c) mijloacele de supraveghere operativă și culegere a informațiilor; d) modalitățile de analiză și exploatare a informațiilor [14, p. 670].

În acest fel, informația operativ-investigativă obținută în procesul activității speciale de investigații este, de regulă, nu doar voluminoasă, ci și diversificată, dacă e să luăm în calcul numărul mare de surse și particularitățile acestora. Totodată, informația operativ-investigativă, de frecvente ori (în special

în cazurile privind activitatea grupărilor criminale organizate) este acumulată în condiții dificile, care nu permit verificarea corespunzătoare, de fiecare dată, a temeiniciei surselor din care a fost obținută. Din acest considerent, informația vizată poate conține date cu un nivel redus de veridicitate. Or, după cum se menționează, pe bună dreptate, în literatura de specialitate, atunci când informația operativ-investigativă parvine din surse independente una față de alta, când sunt aplicate diverse metode de acumulare a acesteia, când sunt folosite mijloace tehnico-științifice, datele operative pot fi cu mult mai precise [16, p. 80].

Condițiile obținerii informațiilor operativ-investigative în procesul investigării faptelor comise de grupările criminale organizate. Fără a ne opri asupra complexității obținerii informațiilor operativ-investigative privind activitatea grupărilor criminale organizate, atragem atenție la faptul că ea trebuie să respecte cu strictețe anumite condiții de bază, reflectate în teoria activității operativ-investigative. În particular, informația operativ-investigativă trebuie să corespundă următoarelor condiții:

- nivelul adecvat (corespunzător) al parvenirii informațiilor operativ-investigative către ofițerii de investigații competenți să ia anumite hotărâri în acest sens (pe cât este mai îndepărtat momentul primirii informațiilor de cel al executării, pe atât este mai mare pericolul denaturării informațiilor și al erorilor în procesul decizional);

- veridicitatea, plenitudinea și optimizarea (este imposibilă obținerea informațiilor exhaustive cu privire la aspectele care prezintă interes operativ. Volumul informațiilor relevante este determinat în dependență de limitele juridice concrete și de competența organelor operativ-investigative);

- exactitatea informației (gradul de detaliere, prezența în original, valoarea informativă etc.);

- caracterul laconic al informațiilor (însă nu în detrimentul plenitudinii și veridicității) [17, p. 29-34].

În procesul acumulării informațiilor urmează să se ia în calcul faptul că în activitatea criminală a grupărilor criminale organizate pot fi identificate activități de bază, și activități adiacente, distanțate de acțiunile criminale. Respectiv, trebuie să ținem cont de faptul că activitățile adiacente sunt mai favorabile pentru identificarea comportamentului criminal; ele sunt efectuate la un nivel profesional mai redus, nu sunt pregătite minuțios, sunt mai deschise pentru investigații și lasă, de obicei, mai multe urme. De asemenea, de la persoanele antrenate în aceste activități putem obține fără dificultăți informațiile necesare, putem identifica potențiali informatori din rândul lor.

Cu referire la informațiile operativ-investigative în raport cu activitatea grupărilor criminale organizate, este important nu doar să asigurăm

plenitudinea, veridicitatea și detalierea corespunzătoare a informației acumulate, ci și aprecierea corespunzătoare din punct de vedere a prevederilor legii procesual-penale, transmiterea acestor informații organelor de urmărire penală pentru începerea urmăririi penale și efectuarea investigațiilor.

Reținerea nejustificată a acestor informații poate diminua valoarea lor. Subiecții activității speciale de investigații, în procesul documentării activității grupurilor criminale organizate, nu trebuie să păstreze informațiile acumulate pentru sine. Chiar de la început, aceștia trebuie să aibă grijă ca informațiile obținute să fie utilizate cu oportunitate de către organele de urmărire penală în formarea bazei probatorii în cauzele penale. Din acest considerent, ofițerii de investigații urmează inițial să gândească bine sistemul de acumulare a informațiilor operative și, apoi, să identifice momentul oportun pentru transmiterea informației „maturizate” organelor de urmărire penală. Acest moment face posibilă începerea urmăririi penale în baza informațiilor operativ-investigative proaspete [19, p. 112-113].

Transmiterea unei părți a informației operativ-investigative organelor de urmărire penală nu trebuie să suspende sau să diminueze timpul activității speciale de investigații. Acumularea informațiilor trebuie să continue până la finalizarea urmăririi, iar uneori și pe durata cercetării judecătorești (în special în cazurile în care organizația criminală funcționează în ciuda pierderilor suportate). Or, în genere este binevenită părerea informațiile referitor la organizațiile criminale organizate trebuie acumulată permanent, deoarece chiar după perioade îndelungate de timp ea poate fi solicitată în procesul investigării infracțiunilor.

Documentarea rezultatelor activității speciale de investigații.

Valoarea practică și importanța activității speciale de investigații și posibilitatea utilizării ei pentru începerea și efectuarea urmăririi penale depinde de calitatea documentării ei. Nivelul corespunzător de documentare al acestei activități este determinat de nivelul de pregătire al ofițerilor de investigații în ceea ce privește studierea specificului activității grupărilor criminale organizate.

În primul rând, urmează a fi documentate acele date factice care nu pot fi stabilite pe căi procesuale. În procesul documentării activității grupărilor criminale organizate, informația trebuie reflectată în următoarele direcții:

a) privind caracterul, proporțiile și metodele activității infracționale a grupului criminal organizat; durata de activitate și componența numerică; structura și ierarhia pe interior; teritoriul în care a acționat; prezența și formele de legătură cu alte grupări criminale;

b) privind organizatorii, conducătorii și membrii grupului criminal; modalitățile de racolare a membrilor grupării;

c) privind sursele de finanțare a grupului criminal organizat; formele de

legalizare a veniturilor obținute pe cale infracțională și distribuirea acestora pe interior; legăturile cu business-ul legal;

d) referitor la modalitățile de camuflare a activității infracționale; prezența relațiilor „de colaborare” cu reprezentanții organelor de drept; coruperea persoanelor din structurile de stat; formele și metodele opunerii de rezistență organelor de drept [19, p. 114-115].

Pe bună dreptate se susține că infracționalitatea organizată poate exista numai în condițiile unei societăți totalmente corupte, pentru că specificul acestui fenomen constă în aceea că liderii comunităților criminale sunt destul de cunoscuți, influențează asupra aparatului de stat și, în special, asupra organelor de drept [3, p. 80].

Caracterul conspirativ al activității grupărilor criminale organizate.

Participanții la criminalitatea organizată, de regulă, studiază atent realitatea cu toate schimbările ei inerente, piața, configurarea forțelor politice și de altă natură în stat, evaluează în mod obiectiv eficiența activității lor legale și a celei ilegale, iar după aceasta își prognozează și își planifică faptele ilegale. Ei au un sistem propriu de borme de conduită și de valori. Asemenea norme reglementează diverse aspecte ale corelațiilor dintre membrii grupelor criminale organizate, inclusiv în condiții de arest și detenție. În cercurile criminale menționate este stabilit un sistem funcțional de sancțiuni pentru nerespectarea normelor corespunzătoare de comportament, ajungându-se până la lichidarea fizică a celor care s-au făcut vinovați, precum și un sistem de încurajare, de stimulări și de ajutor material, care se acordă infractorilor în timpul cercetărilor și al detenției, dacă ei nu i-au denuințat pe complici. la baza unui asemenea comportament stă o anumită ideologie care are menirea să-i țină pe infractori în formațiunile existente [4, p. 47-48].

În activitatea criminală a grupurilor organizate persistă multă conspirație, tănuirea minuțioasă a tuturor momentelor care ar permite descoperirea semnelor activității infracționale. Din aceste considerente, infractorii își maschează interesul față de obiectele atentatelor criminale. Este ținută în secret și informația referitoare la activitatea și organizarea internă a grupărilor criminale (structura, repartizarea rolurilor, stările de conflict, înarmarea etc.).

Sarcina ofițerilor de investigații ține de înfrângerea acestei conspirații, lucru absolut posibil prin prisma percepției corespunzătoare a proceselor informaționale care au loc pe interiorul grupului criminal și în afara acestuia, legate de activitatea infracțională și cea cotidiană a membrilor ei. Sistematizarea experienței de descoperire a activității infracționale a grupărilor criminale organizate ne demonstrează că în cazul oricărui nivel de camuflare a activității infracționale, informațiile de care se interesează organele de drept pot emigra din mediul criminal în sfera socială, în special datorită:

- a) relațiilor intime a membrilor grupării criminale cu anumite persoane care cunosc despre activitatea criminală a acestora;
- b) relațiilor familiare sau de rudenie cu membrii grupărilor criminale organizate;
- c) petrecerii timpului liber într-un anumit cerc de persoane;
- d) efectuării lucrărilor de reparație (în apartament, vilă etc.), procurării unor bunuri valoroase.

Totodată, este necesar să acumulăm toată informația posibilă, atât de bază, cât și suplimentară și să le confruntăm cu datele din arhive și cu materialele operativ—investigative curente [18, p. 331].

Realizarea sarcinilor tacticii activității speciale de investigații în lupta cu infracționalitatea organizată. Tactica activității speciale de investigații asigură realizarea unor importante sarcini în lupta cu infracționalitatea: 1) pătrunderea, infiltrarea în grupările criminale organizate, obținerea de informații în privința activității lor; relațiile cu anumite structuri; componența și liderii; comiterea anumitor fapte; intențiile și planurile de viitor; rezervele care pot fi antrenate în vederea comiterii infracțiunilor etc.; 2) studierea grupărilor și organizațiilor criminale în baza contactelor nemijlocite cu reprezentanții acestora și acumularea informațiilor necesare despre lideri, relațiile pe interiorul grupării; modalitățile de camuflare a activităților infracționale etc.; 3) identificarea infractorilor aflați în căutare, a locurilor în care aceștia se ascund; 4) descoperirea armelor, a obiectelor, banilor și bunurilor materiale obținute de pe urma comiterii infracțiunilor, a locurilor în care acestea se păstrează; 5) curmarea planurilor de activitate a structurilor criminale, crearea de impedimente în calea îndeplinirii intențiilor infracționale, contribuția la destrămarea grupărilor criminale, compromiterea liderilor acestor grupări și izolarea lor morală; 6) detașarea, îndepărtarea anumitor persoane de sfera de influență a grupărilor criminale, reorientarea lor; 7) menținerea permanentă a stării de conspirativitate necesară, în particular, pentru cifrarea colaboratorilor și agenților [13, p. 176].

Formele tactice ale acumulării informațiilor operativ investigative. Atragem atenție și la faptul că însuși tactica acumulării informațiilor operativ-investigative poate fi desfășurată sub forma căutării operative și căutării analitice. În orice situație, ambele variante trebuie să aibă un caracter activ.

Căutarea operativă reprezintă forma de bază a activității speciale de investigații, procedeele ei tactice fiind elaborate de în conformitate cu prevederile instrucțiilor interne. Informația operativ-investigativă, acumulată în rezultatul căutării operative are o importanță primordială, deoarece în procesul ei sunt utilizate toate măsurile operativ-investigative prevăzute de lege și se

admite folosirea mijloacelor tehnice pentru obținerea datelor necesare.

O trăsătură specifică tacticii căutării operative este că ea, spre deosebire de tactica criminalistică privind efectuarea acțiunilor de urmărire penală, nu se bazează pe descoperirea legităților mecanismului comportamentului infracțional și a trăsăturilor tipice ale infractorilor, ci pe evidența dislocării pozițiilor de bază, ocupate de persoanele care fac parte din gruparea criminală, pe statutul social al acestora, pe relațiile de afaceri, de serviciu și politice la diferite nivele. Totodată, se recomandă modelarea posibilelor situații de confruntare, prognozarea anumitor comportamente a reprezentanților grupărilor criminale și a celor care îi protejează. Or, acest lucru ne obligă să camuflăm minuțios interesul operativ nu doar în privința liderilor, ci și referitor la membrii de rând ai organizației criminale. Toate acestea complică substanțial desfășurarea activității operativ-investigative, necesitând noi procedee și soluții tactice pentru procesul documentării activității grupărilor criminale organizate și a persoanelor care se află în preajma lor [18, p. 335].

Pentru descoperirea proceselor negative legate de activitatea grupărilor criminale organizate, a urmelor activității lor și a informațiilor privind structura, conducerea și componența acestora mai este necesar și un alt nivel de informare. Acest nivel, după cum ne demonstrează teoria și practica, se regăsește sub forma căutării analitice. Aplicarea largă și activă a acestei forme a activității speciale de investigații este specifică pentru descoperirea activității infracționale a grupărilor criminale organizate. Or, anume căutarea analitică face posibilă sistematizarea datelor operative obținute și folosirea lor pentru soluționarea sarcinilor tactice și strategice ale activității operativ-investigative [18, p. 353].

Esența căutării analitice constă în analiza logico-calitativă a întregii informații operativ-investigative acumulate, a faptelor, evenimentelor, relațiilor, a legăturilor din cadrul activității grupurilor criminale, a materialelor cauzelor penale și dosarelor de evidență operativă, care conțin anumite informații referitoare la activitatea infracțională. Această varietate a căutării trebuie să însoțească permanent activitatea specială de investigații și să se îmbine cu căutarea operativă. În procesul căutării analitice sunt aplicate toate metodele de analiză analitică și de apreciere independentă a datelor acumulate. Rezultatele ei fac posibilă: depistarea semnelor existenței grupului criminal organizat; identificarea obiectului studierii operativ-investigative; determinarea parametrilor, caracterului și structurii grupului criminal și a modalităților de infiltrare în cadrul acestuia; identificarea caracterului și direcțiilor măsurilor speciale de investigații în vederea contracarării acțiunilor grupărilor criminale organizate etc. [19, p. 118-119].

Prognozarea activității speciale de investigații.

Selectarea tacticii operativ-investigative depinde, în anumite situații, de folosirea iscusită a tuturor varietăților de prognozare. În calitate de varietăți de sine stătătoare a prognozării operativ-investigative menționăm:

a) prognozarea comportamentului membrilor grupului criminal după comiterea infracțiunii, ceea ce permite trasarea direcțiilor de identificare a făptuitorilor și a tacticii reținerii acestora;

b) corectarea activității speciale de investigații în procesul efectuării ei în vederea documentării corespunzătoare a activității infracționale a grupărilor criminale organizate;

c) prognozarea posibilului comportament al colaboratorilor confidențiali în anumite condiții, în procesul îndeplinirii sarcinilor trasate de organele operativ-investigative, fapt care poate fi luat în calcul pentru specializarea și pregătirea lor ulterioară [18, p. 340].

Concluzii:

Tendențele de bază ale evoluției criminalității organizate, manifestarea unor calități noi a acesteia necesită identificarea unor soluții principiale noi în procesul planificării și efectuării măsurilor speciale de investigații. Aceste soluții, la rândul său, pot fi eficiente doar în cazurile în care se întemeiază pe intervenții strategice în acele domenii de activitate în care au pătruns adânc metastazele criminalității organizate.

Elaborarea unor metode netradiționale noi în lupta cu infracționalitatea secolului XXI, precum și însoțirea tehnico-informațională a măsurilor speciale de investigații cu utilizarea realizărilor de ultimă oră în domeniul tehnologiilor informaționale și a mijloacelor tehnice cu destinație specială trebuie să se bazeze pe cunoștințele fundamentale, pe bazele teoretice ale activității speciale de investigații și, nu în ultimul rând, pe bazele teoretice ale asigurării informaționale a activității speciale de investigații.

De asemenea, cu titlu de *lege ferenda*, consider oportună:

A) completarea Legii Republicii Moldova privind activitatea specială de investigații, nr. 59 din 29.03.2012, cu art. 5¹, intitulat „**Asigurarea informațională a activității speciale de investigații**” în următoarea redacție:

„(1) Pentru realizarea sarcinilor activității speciale de investigații, organele operativ-investigative pot crea diverse sisteme informaționale de evidență, căutare și de expertiză. În dependență de direcțiile de activitate a subdiviziunilor operativ-investigative, sistemele informaționale pot fi divizate în operativ-investigative, criminalistice, de profilaxie și de evidență.

(2) Sistemele informaționale operativ-investigative pot fi folosite doar de către ofițerii de investigații, care dețin acces la informațiile ce constituie secret de stat.

(3) *Unele categorii ale evidențelor operative se pot afla doar în gestiunea subdiviziunilor operativ-investigative, fără includerea lor în sistemele informaționale generale ale organelor care efectuează activitatea specială de investigații*".

B) completarea art. 21 din Legea Republicii Moldova privind activitatea specială de investigații, nr. 59 din 29.03.2012, cu alin. (6) în următoarea redacție:

„(6) Destinația de bază a dosarelor speciale constă în acumularea, analiza, sistematizarea și aprecierea informațiilor care reprezintă interes operativ și au importanță pentru lupta cu infracționalitatea, fie pentru luarea unor hotărâri întemeiate, relevante soluționării sarcinilor activității speciale de investigații".

Referințe bibliografice:

1. Ciobanu I. A. Criminologie. FEP Tipografia Centrală. Chișinău, 2013.
2. Codul de procedură penală al Republicii Moldova. Legea Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003. Monitorul Oficial, 2003, nr.104-110. În vigoare din 12 iunie 2003.
3. Gheorghită M. Problemele prevenirii infracțiunilor pe parcursul cercetării activității criminale organizate. În: Criminalitatea în Republica Moldova: starea actuală, tendințele, măsurile de prevenire și de combatere. materialele Conferinței științifico-practice internaționale din 18-19 aprilie 2003. Ed. Euro-Press.Chișinău, 2003.
4. Gheorghită M. Interpretarea contemporană a criminalității organizate. În: Investigarea criminalistică a infracțiunilor din domeniul crimei organizate. Asociația Criminalistilor din România. București, 2010.
5. Gheorghită M. Tratat de metodică criminalistică.CEP USM. Chișinău, 2015.
6. Lăpăduși V. Considerații privind crima organizată. În: Investigarea criminalistică a infracțiunilor din domeniul crimei organizate. Asociația Criminalistilor din România. București, 2010.
7. Legea Republicii Moldova cu privire la sistemul informațional integral automatizat de evidență a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni, nr. 216-XV din 29 mai 2003. // Monitorul Oficial, nr. 170-172 din 08.08.2003.
8. Legea privind statutul ofițerului de urmărire penală, nr. 333 din 10.11.2006. // Monitorul Oficial nr. 195-198 din 22.12.2006.
9. Legea Republicii Moldova privind prevenirea și combaterea criminalității organizate, nr. 50 din 22.03.2012. // Monitorul Oficial nr. 103 din 29.05.2012.

10. Legea Republicii Moldova privind activitatea specială de investigații, nr. 59 din 29.03.2012. // Monitorul Oficial nr. 113-118/373 din 08.06.2012.
11. Основы борьбы с организованной преступностью. Под редакцией В. С. Овчинского и В. Е. Эминова. М., 1996.
12. Puț C. G. Crima organizată: considerații generale. În: Investigarea criminalistică a infracțiunilor din domeniul crimei organizate. Asociația Criminalistilor din România. București, 2010.
13. Rusu V., Gavajuc S. Reflecții de ordin doctrinar privind bazele tactice ale activității speciale de investigații. În: Studii și Cercetări juridice. Culegere de lucrări științifice de specialitate. Partea 2/2020.
14. Stancu Em. Tratat de criminalistică. Ediția a IV-a. Ed. Universul Juridic. București, 2007.
15. Tăbăcaru D. Condiționarea socială a criminalității și posibilitățile cointracării ei. În: Criminalitatea în Republica Moldova: starea actuală, tendințele, măsurile de prevenire și de combatere. materialele Conferinței științifico-practice internaționale din 18-19 aprilie 2003. Ed. Euro-Press. Chișinău, 2003.
16. Ларин А. М. От следственной версии к истине. М., 1976.
17. Овчинский С. С. Оперативно-розыскная информация. Изд. ИНФРА-М. М., 2000.
18. Основы борьбы с организованной преступностью. Под редакцией В. С. Овчинского и В. Е. Эминова. М., 1996.
19. Яблоков Н. П. Расследование организованной преступной деятельности. Изд. ЮРИСТЪ. М., 2002.